

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

L Á S Z L Ó J Ó Z S E F.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275

TOLLHEGYEN.

— márc. 29.

(Az érzéketlen seb.) „Mikor az első párbajt vívtam” — beszéli egy ösmerősünk — „kegyetlen nagy sebet kaptam a homlokomra és a karomra. A mikor varrták, bizony égető fájdalmakat éreztem. De menyire halad a tudomány! Néhány év múlva következett másik párbajom, újabb sebbel a fejemen és a kis ujjamat is majdhogy le nem vágták. Ekkor azonban bedörzsölték a sebet valami szesszel, a varrás alatt semmiféle fájdalmat nem éreztem. A seb teljesen érzéketlen volt. Ez a tudomány hatalmas vívmányát jelentette!” — Örvedetes tehát az orvos tudomány ily előre lépése, azonban kevésbé örülünk annak, hogy a sebek elérzékenyítését épp ily jól sajtátította el — a darabont-kormány. Metélik, vágják a magyar alkotmányt és csodák csodája — a seb nem fáj a nemzet testének-lelkének! Hazudozások, hamis törvény-magyarozatok, megfélemlítés, vesztegetés és egyéb alitató és érzéketlenítő szerek okozzák azt a othargikus közönyt, mellyel a nagy nemzeti párbajban lekaszaolt nemzetet tétlen közönybe merítik. Vagy talán az a tudat él a sebesült népben, hogy a megvágott jobb előbb utóbb begyógyul és akkor újra felkaphatja a kiütött kardot? . . .

(Lányi a kuriánál) Lányi uram készíti el a választások elodázásának törvénytelen voltát elcsúszó csavaró manifesztumot. Választások mégis lesznek, és akkorára el-

nőke lesz a kuriának és gondja lesz rá, hogy a választások által elkövetett törvénytelen ségek meg ne toroltassanak és a darabontizmus is épp bőrrrel meneküljön az abszolutizmus esávjából. Lányira törvényt — ebre hájat bizni ugyanegy dolog!

(Hazugságok korszaka.) Goromba de máskülömben becsületes ember erőszakoskodását még el lehet binni. De mikor kétszínű, hazug és rosszindulatu ember zsarnokoskodik felettünk, ez türetlen és megalázó állapot. A Fejérváry Kristóffyok álcázott abszolutizmusa pedig éppen ily. A nemzet magára vessen, hogy őket a nyakába ültette. A jövő ne csupán hazafiság, hanem a nyilt és becsületes politika korszaka legyen!

Az ügyvivők Bécsben.

— márc. 29.

Fejérváry a társaival Bécsben van. Állítólag külön kihallgatásra mentek az ügyvivők, hogy mindenik külön mondaná el a véleményét az uralkodó előtt a további tennivalók felől. Más hír szerint állítólag koronatanácsot tartanak. Megint más hír szerint a kérdés most a körül forog, hogy a törvényes időn belül legyen e új választás, vagy hogy ha új választás lesz, azt már új alapon, a választói-jog kiterjesztésével tennék. Megcsinálnák a törvényt utólagos jóváhagyás reményében s ennek

alapján elrendelnék az új választást s ettől bizonyos fokú népszerűséget, szavazatot s képviselőket várna a mostani ügyvezető kormány. Ez az állapot azonban épen nem bizonyos. Bizonyos csak az, hogy az országgyűlési választások törvényes elrendelésének határnapja, az ápril hó kilencedik napja egyre közeledik. De pozitív hír nincsen, a bécsi tanácskozások eredménye felől eddig nem ütöttek dobra semmit s lehet, hogy nem is fogják tenni.

Egy bécsi lap egyébként ma egyenesen megcáfolja azt, hogy valami biztos lenne akár a választások kiírása a régi alapon, akár pedig az újabb rendszerű választásokra való készülődés. De hát akkor miért történt meg a bécsi nagy felvonulás?

Ugy látszik, Fejérváry kabinetjében nagy nézeteltérések uralkodnak azon eljárások felől, amelyekkel a nemzet törvényes ellentállását megtörni akarják. Amit az ügyvezetői karban olykor beálló változások is mutatnak. Gazdát cserélt a földmivelésügyi, a közoktatásügyi tárca már eddig s a honvédelmi minisztériumnak Fejérváry óta már az ötödik vezetője van, ami mindenestre jellemző arra nézve, hogy a katonai kérdésekben helyzetük a legzavarosabb. A kényszerujoncozás tervét valószínűleg elejtették: kiderült, hogy rendkívül költséges volna. Bár másfelől félhivatalosan azt hangoztatják,

Az álláspont.

(Párbeszéd.)

Írta: **Zöldi Márton.**

A „Szabadság” eredeti tárcája.

SZEMÉLYEK:

Elza, medika :) nővérek.
Vilma, felsőbb leány :)

Vilma: Ez a drágaság hallatlan! Ma-holnap a kacsa drágább lesz, mint a struccmadár.

Elza: Nem ösmerem a struccmadár árfolyamát, a kacsa ára nem érdekel.

Vilma: Nem érdekel?

Elza: Csöppet sem. A kacsabus közönséges tápanyag.

Vilma: Közönséges? Te, ugy látszik, nem vagy kacsaileg jól tájékozva. A kacsabus elsőrangu tápszer mely nem annyira a mivelt, mint a gazdag családok asztalán...

Elza: Elsőrangu? Arról szó sem lehet, marhahusban, tojásban, a tejben sokkal több a tápanyag. De hát mi közöd nekem az élelmiszerek drágaságához?

Vilma: Mi közöm? Látszik hogy medika vagy; látszik hogy az ember téged csak akkor kezd érdekelni, ha beteg, ha köhög ha az orrán jó vagy rosszindulatu daganata van. Pedig az emberiség egészséges része is megérdemli, hogy foglalkozzunk vele.

Elza: (gunyosan) Ah, te foglalkozol az emberiséggel? Ez egészen új dolog.

Vilma: Ellenkezőleg, ez nagyon régi dolog. A fiatal leányok mindig foglalkoztak az emberiséggel. Természetesen némi előszeretettel az emberiségnek bajuszt viselő részével.

Elza: Jó, de mi köze mindennek az élelmiszerek drágulásához?

Vilma: Mi köze? Te kétségbeejtően naiv vagy. Te Röntgen-sugarakkal dolgozol és nem látod a dolgok felszínét sem. Hát nem érted, nem érzed, hogy az emberiség sorsa elválaszthatatlanul függ össze az élelmiszerek drágulásával? Hogy mikor egy kofa hat koronát kér egy hizott kacsáért, akkor az embernek van oka felsikoltani, elájulni és hamut hinteni a fejére.

Elza: Mindenekelőtt figyelmeztetek, hogy az ájult ember nem képes hamut hinteni a fejére. Ez ellenkezik az ájulás körisméjével. Másodsor pedig nem értem a te kacsa-elméletedet.

Vilma: No hát kifejtem mindjárt. Akár milyen elvontan, tudományosan, medikásan gondolkodol is, azt nem vonhatod kétségbe, hogy minden leány férjhez akar menni. Ez a vágy vele születik, mint a szeme, orra, füle.

Elza: Jó. Tegyük fel.

Vilma: Nos, azt is tudni fogod a tudományos leírásokból, hogy a férjhezmenetelhez sok minden szükséges.

Elza: Főleg a férj!

Vilma: Igen, az is. De nem éppen az a döntő fontosságú tényező.

Elza: Ezt nem értem.

Vilma: Pedig nagyon egyszerű. Olyan férfi ugyanis a ki a nőszülés gondolatával meg tud barátkozni, aránylag elég sűrűn jelentkezik a természetben, de fájdalom, olyan férfi, aki nemcsak akar, de meg is tud nőszülni, aránylag ritka.

Elza: Hogy érted ezt?

Vilma: Ugy, a hogy van, a hogy a jelenségeket látom, a hogy azok reá hatnak.

Elza: Kérlek, beszélj konkrétobb alakban.

Vilma: Jó. Tehát vegyük például az én esetemet. Négy udvartóm van. Ösmered őket. Elég tisztességes emberek, s mint mondani szokás, jó családból valók. De a négy között csak egy van, aki komolyan merészel a házasságra gondolni.

Elza: Hát elég neked egy!

Vilma: Egyelőre mindenestre elég. De itt a bökkendő, mint Hamlet mondja. Attól kell tartanom, hogy ezt az egyet is vissza fogja riasztani az élelmiszerek drágulása.

Elza: Megint az élelmiszerek?

Vilma: Megint és mindig. Ezen alap-szik minden, a remény, a boldogság, a szenvedély. Az élelmiszer, vagy mint ti orvosok mondjátok, a tápanyag teremti és bontja a házasságot. Ha a férfi érzi, hogy nem tud a feleségének elegendő kosztipénzt adni, ak-

hogy pénz van elég. A haderő pedig erősen desorganizálódik. A csapatok létszáma hiányos s ma már csak egy rendes sorbeli korosztály katoná áll fegyver alatt, a jövő évre meg már egy sem lenne.

Nem tréfadolgok ezek még egy olyan kormányra sem, amely a törvényeken úgy dobálja át magát, mint ahogy a gyermek ugrálja a kocsirudat. Hiába mondják, hogy az ujonckérdés nem sürgős, mikor eddig mindig a katonai kérdéseket tolták előtérbe legfontosabbak gyanánt s azokban való nemengedéssel csinálták meg ezt az országromboló válságot. Nem akarták s nem akarják belátni, hogy tévedtek, amikor a hadsereg kérdésben nem engedtek utat a nemzeti aspirációknak, amelyek a haderőt csak fejlesztették s erősebbé tehetők volna, mint volt. Pedig a mi volt, az erős volt, bizonyára erősebb, mint a mostani. S az eredmény? Nem más, mint az, amit Andrássy Gyula is említett a memorandumában, hogy a nagyhatalmi állást lehet ugyan emlegetni, de bizonyítani nem lehetne.

S az ügyvivők hiába tanácskoznak s hiábatalálták fel legujabb rendőrállami eszközüket, a postai cabinet noirt. Mert mégis csak a törvény a törvény, az pedig a nemzet igazait védelmezi. Az abszolutizmus, amely az erőszak alapján épült fel, ma már lejárt magát s lehetetlenné vált Európában azon oknál fogva, mert nem élhet meg. Az erőszak csak ideig-óráig tartó fegyver lehet, mikor vele szemben az ország törvényeit a törvények keretén belül védő nemzet áll. Ugyan külpolitikai események is közrehatnak abban, hogy az alkotmányos nemzet igazaihoz vissza kelljen térni, de meg lesz ez a visszatérés anélkül is, mert a nemzet a jogait sem feladni, sem eladni nem hajlandó.

kor mentegődzve, esukló hangon és megtört szívvel félreáll. Ezt a jelenséget a természet mindennap produkálja. Ez az a szabály, amely alól nincs kivétel. Nekem tehát van okom remegni, kétségbeesni, hogy az élelmiszerek drágulása lesz az a szíri, amelyen reményeim hajója megfeneklik és alámerül.

Elza: Ugyan kérlek . . .

Vilma: Ez így van, édesem. Oh nekem nincsenek illúzióm, én reálisan fogom fel az életet.

Elza: Hibásan fogod fel.

Vilma: Hibásan?

Elza: Ugy van. Az álláspontod hibás s ennél fogva.

Vilma: És miért hibás az álláspontom?

Elza: Mert ekzisztenciádat egy idegen férfi keresetképeségére alapítod.

Vilma: De hát mit tegyek?

Elza: Tedd a mit én teszek. Alapíts magadnak önálló, független társadalmi pozíciót s akkor nem leszel ráutalva arra, hogy egy férfi tartson el. Ellenkezőleg, ha így fordul a sorsod, esetleg te tarthatod el . . .

Vilma: Hogy én tartsam el a férjet? Köszönöm, abból nem kérek. Ezt átengedem a feminista apostoloknak. Ohó, van eszembe! Hisz ez a legnagyobb örültség, a mit a nő elkövethet. Teringettét, anyáink sokkal okosabbak voltak. Azok azt mondták a férjnek: tessék kihalódni, bajlódni, tessék alkotni, szerezni, mi majd segítünk elkölteni.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márc. 29.

Az országgyűlés egybehívásának kérdése az egyetlen, amely ezidő szerint a politikai világot érdekli. Politikusok mindenfelé csak a választások elmaradásáról beszélnek s bírálják ezt a tényt különféle szempontokból.

(A vezérőlbizottság.)

A vezérőlbizottság tegnapi ülésén 3 óra hossza beszéltek arról, hogy most már mit kell tenni, mert, hogy a választásokat ki nem inják, az teljesen bizonyos. A vezérőlbizottság többek között a passzív rezisztencia dolgában arra a megállapodásra jutott, hogy ezt olyan irányba tereli, hogy a tisztviselők maradjanak meg a helyükön és ne engedjék át a kormány által kinevezett tisztviselőknek.

A szövetségeit ellenzék már a manifestumát is elkészítette, de ez vajmi keveset különbözik az előbbiektől.

(Bánffy akciója.)

Politikai körökben beszélnek, hogy ha április 11 én csakugyan nem rendelik el a választásokat akkor Bánffy Dezső báró szenzációs lépésre határozza el magát. De hogy mi ez a lépés, arról senki sem tud számot adni.

(Minisztertanács.)

Ma délután a kormány valamennyi tagjának részvételével minisztertanács volt, melyen Fejérváry jelentést tett a tegnapi audienciáról és megbeszéltek a teendő intézkedéseket.

(Változások a kabinetben.)

Régebben hírt adtunk arról, hogy Kristóffy és Lányi ki akarnak válni a kabinetből. Tegnapi részleges félhivatalos cáfolat jött Bécsből, amely Kristóffyról nem tett említést, de a Lányira vonatkozó közlést dementálta. Ez a cáfolat — így jelentik nekünk — egyenesen a király kívánságára

Punktum. Ez az egyetlen okos álláspont, mit a nő a társadalomban elfoglalhat.

Elza: Pfüj, Vilma! Tudod-e, hová vezet ez az álláspont végső következményeiben?

Vilma: Nem tudom, de nem is vagyok kíváncsi rá.

Elza: No hát én megmondom. Ez az álláspont a nő a háremhölgy színvonalára süllyeszti le, olyan nőnek a színvonalára, akiben nincs etikai érték, értelmi tartalom, a ki . . .

Vilma: Megállj! . . . Háremhölgy . . . Lássuk csak . . . Én nem is találom olyan borzasztónak.

Elza: Mit mondasz?

Vilma: Csak értsük meg egymást. Abba én sem tudnék beleegyezni, hogy egy férfi szívére osztozzam. Az kellemetlen, lealázó s hozzá nagyon komplikált. De érts meg. Ha, teszem, egy szultán olyan háremet tartana, amelyben csak egyetlen háremhölgy van s ha ez a szultán udvariasan felszólítana, hogy ezt az állást, mely esetleg nyugdíjjal vagy végkielégítéssel van összekötve, foglaljam el . . .

Elza: Elfogadnád?

Vilma: (Vállát vonogatva) Az állást talán nem, de az álláspontot minden esetre.

Elza: Hallod, te borzasztó vagy!

Vilma: Dehogy. Csak van álláspontom!

került nyilvánosságra s az volt a célzata, hogy kifelé dokumentálják azt, miképp a kormány ebben a kérdésben teljesen szolidáris. Nekünk ebben a nagy ezolidaritásban minden okunk megvan arra, hogy kételkedjünk. Jó információink révén teljes határozottsággal konstatáljuk, hogy Lányi, Kristóffy és Fejérváry között igenis fenforognak olyan differenciák, amelyeknek következtében a két ügyvezető kilép a kabinetből.

Hogy a dolog rövid idővel elhalasztódott, ennek a minisztertanácsban és a Bécsben folyó kapacitációk az okai. Megmagyarázták a két miniszternek, hogy mostani távozásuk úgy hatna, mintha demonstrálni akarnának vele a választások elodázása miatt. A megegyezés az, hogy Kristóffy és Lányi addig megmaradnak a hivatalukban, amíg az új országgyűlés egybehívását elhalasztó királyi kézirat és az erre vonatkozó kormánynyilatkozat megjelent. Ha így a szolidaritást kifelé demonstrálták, mind a két ügyvezető megy. Kristóffy tárcáját báró Fejérváry Géza veszi át Lányi utódja Geguss Gusztáv királyi főügyész lesz.

Ezekre a hírekre talán megmozdul a félhivatalos cáfoló apparátus. Előre is kijelentjük, hogy minden okunk megvan arra, hogy a dementikre ne reagáljunk, mert a mit itt irtunk, az utolsó betűig minden be fog következni.

(A választások elhalasztása.)

A „Magyar Hirlap“ — állítólag — beavatott forrásból értesül, hogy a választások elhalasztásának két oka van. Az egyik a katonai csapatok; a másik a törvényhatóságok magatartásában keresendő. A választásoknál mindenestre szükség volna a katonaságra és a törvényhatóságokra. A kormány azonban most nem támaszkodhatik sem egyikre, sem a másikra. A csapatoknál ugyanis legnagyobb részben póttartalékosok teljesítenek szolgálatot, akikkel nem igen lehetne boldogulni. Épúgy a törvényhatósági tisztviselőkkel sem tudnának semmire sem menni. — Ezért a kormánynak az a szándéka, hogy az önkéntesen jelentkező ujoncok besorozásával a renitens katonákat és a lex Szapáry életbeléptetésével, — melyszerint a kormány nevezné ki a tisztviselőket, — a renitens tisztviselőket ujjakkal helyettesíti. — Így aztán 1908-ban kitűzné az új választásokat.

(A király manifestuma.)

Politikai körökben elterjed hírek szerint Fejérváry miniszterelnök és Lányi igazságügyminiszter a legközelebbi napokban ismét Bécsbe utaznak, hogy a királyi manifestum végleges szövegét megállapítsák.

(Tanácskozás a függetlenségi-pártban.)

A függetlenségi-pártban ma este nagyszámmal jelentek meg a tagok és Apponyival a helyzetről hosszasan tanácskoztak, de formális értekezletet nem tartottak.

Gyűlés a kamaránál.

— márc. 29.

Szabó Kálmán elnöklete alatt a kamara közös bizottsága ülést tartott ma délután, melyen a legutóbbi közgyűlés óta felmerült jelentékenyebb folyó ügyeket beszélt meg.

A bizottság elhatározta, hogy a kamara felterjesztést intéz Huzton egy agyagipari részvénytársaság és Nagyszőlősen egy kályha gyártó valamint egy kosár gyártó tanműhely létesítése iránt. Államsegélyre ajánlja a nyírbátorban tervezett nagyobb szabású kókusz zsir és szappan gyárat. Ezen kívül több kisiparos részére javasol államsegélyeket Debrecen, M. szigát, Szatmár, és Nyíregyháza városokban.

Továbbá felterjesztést intéz a kamara a kereskedelmi miniszterhez a debreceni kövezetvám barna szénre vonatkozó 8 filléres tétele ellen, s ez ügyben magát Debrecen városát is megkeresi, hogy a helyi iparra nézve rendkívül súlyos tévedéséről meggyőzze.

Foglalkozott a bizottság a jelenleg általán divó társadalmi iparszervekedésekkel, melyeket igen tiszteletre méltóknak tart, de melyeket a szertelenségektől és hangzatoságoktól félt s e tekintetben épen a létező ipar és kereskedelem érdekében a kamara óvatos magatartást tanusít.

A debreceni felső kereskedelmi iskola tanulóinak dalmáciai tanulmány utazásához egy 120 koronás utazási segéllyel valamely szegény tanuló javára hozzájárul a kamara. Az ülésen végül több ügyet készített elő a bizottság a közgyűlésre.

A tanácskozásban Szabó Kálmán elnök, Serli alelnök, Tóth István, Falk Lajos, Stegmüller Árpád, Dávidházy Kálmán, Váray János, Szántó Győző, Lusztig Károly, bizottsági tagok és Szávay titkár vettek részt.

Egyház és iskola.

Ülések az egyháznál. A debreceni ref. egyház gazdasági bizottságának ma délután ülése lesz, melyen az ispotályi szegényház felszerelésével foglalkoznak. Ugyancsak ma délután ülésezik az egyházi tanács teremben a Vecsey Brukner slap bizottsága is.

Református zsinat. Tanácskozásait ma délelőtt folytatta a református zsinat Bánffy Dezső báró és Kun Bertalan püspök elnöklése mellett.

A tegnapi ülésről szóló jegyzőkönyv felolvasása után az elnökség két kérvényt mutatott be. Az egyik a nádudvari egyházközségé, amely azt kívánja, hogy az adó be nem fizetése ne akadályozza az egyházi választásoknál a szavazási jogot. A zsinat kimondta, hogy ebben a kérdésben már határozott, még pedig úgy, hogy az adóját be nem fizető egyháztag nem szavazhat. A másik kérvényt a nagykunmadarasi egyházközség adta be, s azt kérdi benne, hogy milyen eljárásban részesítse a baptistákat. A zsinat kimondta, hogy a törvény intézkedik a bevett vallásról s a más vallásokhoz való viszonyáról. Minthogy pedig a baptista vallás immár bevett vallás lett, abban az elbírásban részesítendő, mint a többi bevett vallások.

Ezután Garzó Gyula referált a Diakónia ügyéről. Hosszas történeti fejtegetések után azt a javaslatot tette, hogy a tervbe vett diakonissza-képző intézet létesítésének előmunkálataival bízzák meg a konventet. A zsinat Nagy Károly, Széll Kálmán és Dombay Lajos felszólalása után hozzájárult az előterjesztett javaslatához.

A presbiteri követség jelentését mutatta be ezután Nagy Károly. A jelentést tudomásul vették.

Irodalom és Művészet.

Csángókról a magyaroknak.

(„Tanulmányok a romániai Csángókról.“ Irta: Rubinyi Mózes. Budapest 1906.)

A magyar ember mindig megőrizte a szeretetét idegenbe szakadt vérei iránt, kivált a Romániában selymődő csángók sorsára érdekelte. Ez az érdeklődés és szeretet két debreceni születésű tudós szívében gyűlt erősebb lángra. Dr. Kunos Ignác az egyik, aki negyedszázaddal ezelőtt járt a csángók között és irt is róluk oly nyelvészeti munkát, amely méltó kezdete volt, fényessé vált pályájának és amely elvezette őt a M. T. Akadémia tagságáig és a keleti kereskedelmi akadémia igazgatói állásáig. Néhány évvel ezelőtt pedig egy fiatal debreceni tanuló, Rubinyi Mózes vezette a csángókhoz a tudományos kutatás vágya és a rokoni érzés, Kétszer is fölkereste őket, sorra járta falvait, nyelvészeti és néprajzi megfigyeléseket tett náluk, kutatásai eredményeit, tudományos folyó iratokban, a Nyelvőrben és Ethnográfiaiban, bocsátotta közre, most pedig a fenti címen (*Tanulmányok a romániai csángókról*) a nagy közönség számára adott ki egy jókora füzetet.

Ebben ismerteti a régiebb utazók és kutatók (Baudinus 1646; Gagó 1838; Jerney 1851.) nyomán a csángók múltját; kimutatja, hogy a romániai csángókat nem szabad összetéveszteni sem a bukovinai, sem az erdélyi csángókkal; egy pár meghatározó képet fest a mostani csángók életéből, akiket kettős veszedelem is szorongat, egyrészt a román kormány erőszakossága, másrészt papjaik, a Rómából küldött olasz páterek kapzsisága és lelketlensége. Közül Rubinyi egy pár mondatot idéz, amelyek a csángók eredetét és nevét próbálják megmagyarázni; bemutat egy néhány szomorú népdalt is, amelyeket már egészen oláh nótára énekelnek. Azonkívül lenyomat eredeti szövegében és magyar nyelvi átírásban egy rendkívül érdekes levelet, melyet Rubinyihoz egy egyszerű, parasztagzda intézett, az ő igaz jó csángó barátja, Mártonas Antal Szabófalván. 22. Noimbr. 1900. Mőldőva Országban.“ A levél legérdekesebb része az a példázat, amelyet Mártonas az oláh fuvaros lováról mond el. Egy török urat vitt az oláh fuvaros: kiállottal és akkor a török ur mondja az oláhnak, fogja ki a lovat, hadd legeljen a fűben. Ugy tesz az oláh, amint a török ur mondotta; de már akkor annyi ereje sem volt a lovának, hogy enni tudott volna, a török szemrehányólag szól az oláhnak. Előbb kellett volna kifogni, régebben kellett volna megétegni. Így vannak a magyarok az ő elszakadt testvéreikkel, a csángókkal; akkor jönnek segítségükre, mikor már haldokolnak, mikor az oláh farkas majdnem mind felfalta őket.

Rubinyi is látja ezt a bántó pusztulást, a mind fenyegetőbb eloláhosodást és hő szeretettel, aggdó lélekkel azért írta meg ezt a kis könyvet a csángókról, hátha lehetne még valami nagy dolgot a magyarság veszni indult testvérei megmentésére. Ha pedig a történelem folyása az enyészetet mérte volna rá a csángókra, hadd tartásuk fenn emléküket e könyv lapjai is, a könyvben nagy gonddal összegyűjtött adatok és még nagyobb vonzódással festett hű képen.

Debrecenben, 1906. márc. 29.

Kardos Albert.

Rudolf trónörökös pénze.

A halászkunyhó titokzatos látogatója.

— márc. 29.

Boldogult Rudolf királyról a nép fantáziája sok mesét talált ki s a legendák még most is élnek az egyszerű emberek között arról, hogy Rudolf trónörökös nem halt meg, hanem áruhában bujdosol az országban, hogy kitapasztalja a nép baját s amikor majd titokzatosságát leveti, első dolga lesz, hogy a szegény embereken segítsen.

A népnek ezt a hiedelmét aztán alaposan kihasználják ügyes szélhámosok, akik beállítanak a tanyai magyarhoz titokzatosan s Rudolf királyfinak adván ki magukat, az ámuló gazdától pénzt csalnak ki, mert nekik menekülniök kell, hanem ha majd trónra jutnak, busásan visszafizetik e jószívűséget. Persze egy ilyen trónörökös látogatásnak hamar híre terjed a tanyák között, ahol a legendák még jobban felelevenitődnek, szomban amikor a rendőrhatalóság tudomására jut, hogy a trónörökös itt is, ott is megfordult, a szélhámosnak már nyomát sem találják.

Most a csongrádi esendőrség nyomoz egy áltrónörökösöt, aki különben pénzhamisítással foglalkozik. Ez a szélhámos, amikor trónörökösnek mutatkozott be a hiszékeny embereknek, nem csalt ki pénzt, hanem még ő adott a szíves vendéglátásért busás összeget, csak hogy amint később kiderült — hamis pénzzel honorálta a hozzá való jószívűséget.

Tegnap este Kovács Máté csongrádi halász tiszaparti kunyhójába magas termetű, katonatiszti egyenruhába öltözött alak köszöntött be.

— Jó estét emberek, — mondta. Nem adnának egy kis pihenőt? Nagyon fáradt vagyok.

Kovács Máté és a kunyhóban időző halászok illedelmesen köszöntötték a jövevényt, helyielyi kínálták s azután az öreg Kovács Máté szíves engedelmét kért tőle, hogy megkínálhassa vacsorával. Egy kis maradék halpaprikás volt ugyan, de azért jól esett az idegennek. Rövid egyórnyi időt töltött a halászkunyhóban és szívélyesen beszélgetett a halászokkal. Kikérdezte őket, hogy a szegény nép sorsa javul-e már s hogy a halászat milyen, terem-e sok hal még a Tiszában. Azután elbucszott tőlük.

Amikor a katonatiszt távozott, az öreg Kovács Máté eltakarította az asztalról a morzsát. Amint felemeli az egyik tányért, egy papirostekerés tűnik a szemébe. Fölveszi, kibontja s nagy ámulatára ezer korona bankópénz hull ki a papirtekerésből. Forgatja az öreg a papirost s meglátja, hogy arra is irt valamit a titokzatos idegen. Körülbelül ezt olvasta le Kovács Máté:

— Én Rudolf trónörökös vagyok. Látom, hogy derék emberek vagytok. Éljetek boldogul.

Nagy volt az öröm a halászkunyhóban, ami azonban nem sokáig tartott. Pár perc múlva esendőrök jelentek meg, akik tudakozódtak, volt-e ott egy katonatiszt. A halászok megmondták, hogy volt ott, el is ment s hagyott ott ötszáz forint bankópénzt és hogy a katonatiszt, mint a hátrahagyott írából kitűnik, nem más, mint Rudolf trónörökös.

A esendőrök magukhoz vették a bankókat, amelyekről kitűnt, hogy hamisak. —

Megmondták a halászsoknak, hogy a katonatiszti ruhában egy pénzhamisító volt közöttük, akit két nap óta keresnek a határban s aki valószínűleg azért ajándékozta meg őket a hamisbankókkal, hogy ha elfogják, ne találják meg nála.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— március 29.

„Pártoljuk a magyar ipart!”
Hát bizony pártoljuk,
Osztrák ringy-rongy vacokoknak
Szekelet ne toljuk!

Csak becsülettel szolgáljon
Ki a honi ipar!
Ne gyötörjön például a
Komisz gyufáival.

• Vagy ha tulipánt vásárlunk,
Ne készüljön Bécsben...
Jó szándékért jót adjon az
Iparunk cserében!

Épül-e Debrecen?

— márc. 29.

Épül-e Debrecen? de hogy épül, minek is, kinek is épülne?

A mi építkezés történi, oly csekélység, hogy egy 80,000 lakossal bíró városban szóba sem jöhet.

Város, megye, áliam, mit sem törődnek azzal, hogy épüljön vagy szépüljön városunk.

Itt van például a hirhedt monumentális városházánk, melyről oly sokat lehetett hallani, milyen szép lesz, több emeletes, tornyos és tudná az ég, még milyen lenne, ha lenne?

De hát minek is az, ugy is elfér benne minden, főleg most, mikor dolog sincs a városnál, adót sem fizetnek, tisztán fűdő kurát használnak a tisztviselő urak, alaposan kipihenik magokat.

A megyeházánk pedig olyan szegényes kinézésű, belsejében pedig nedves, dohos, szagos, apró lyuk szobákból áll, toldva-foldva az egész, meglátszik rajta, hogy valamikor szálloda volt.

Hogy tehát mégis mikor kapnánk egy díszes megyeházát, méltót egy olyan kuruc vármegyéhez, arról jobb, ha hallgatunk.

Nincs pénz, semmire sincs, a mi volt, külföldre vándorolt, ezt a magyar politika hozta így magával.

Tehát ki építsen? és kinek?

Ha pénz nincs, nem is lehet építeni.

1000—1200 koronás lakás ma kevés embernek kell, erre nem telik, még ha a lakpénz fejében ennyi is lesz ki utalva.

Magas hivatalnokok, jó családok, sőt némi vagyonnal bírók is ma megelégesznek 5—600 koronás lakással.

De a lakók telhetetlenek, folyton követelnek, sőt nekik áll feljebb: így nem csoda, ha a kinek módjában is volna, nem épített.

Jó tehát minden úgy, a hogy van, Debrecenben már ezt megszoktuk, Debrecen csak maradjon, olyan, a milyen.

— a — b.

— **Teljes tanácsülés** lesz holnap délután a városházán Kovács József polgármester elnöklésével. — A tanácsülésen megállapítják a közgyűlés napját és tárgysorozatát.

— **Szakosztályi ülés.** Az órák és ékszerész szakosztály e hó 31 én vasárnap délután az iparierület tanácstermében ülést tart.

— **Gáspár Imre új kötete.** A „Jegyzetek” című kötet aláírási iverit mai nappal szétküldötték. Tisztelettel ajánljuk a veterán poeta költészetének késő virágait a nagyérdemű közönség, egyben azon érdeklődők pártfogásába is, a kik aláírási iverket nem kaptak volna. A kötet, a mint már jeleztük, akkor fog megjelenni, amidőn a megjelenéshez kellő költségek fedezését biztosító aláíráások együtt vannak. A „Debreceni Újság” díszes kiállításában megjelenő, hét iverre terjedő kötet ára 2 kor. lesz; diszkiadás 3 kor.. Gyűjtőknek tiz aláírás után egy egy tiszteletpéldánnyal szolgál a szerző. Az aláírási iverk Csáthy Ferenc könyvkereskedésébe küldendők. Gyűjtő iverk a „Szabadság” szerkesztőségében vehetők át d. u. 2—4 óra közt.

— **A rezistáló Szoboszló.** Ismeretes Weszprémy Zoltán alispán helyettesnek a Szoboszlói polgármesterhez intézett határozata, amelyel megsemmisítette Szoboszló rezistáló határozatát és felhívta a polgármestert, hogy rendeletének azonnal szerezzen fogamatot. A szoboszlói polgármester ma értesítette az alispánhelyettest, hogy a határozatot végrehajtotta és a tisztviselőket a rendelet szerint utasította, hogy tartsák magukat a vármegye törvényhatóságának határozatához.

— **A hátralékos adók kimutatása.** Hegedűs Ferenc pénzügyminiszter leiratot intézett valamennyi királyi pénzügyigazgatóságához, amelyben elrendeli az 1904. évi tehát az eksz leksz előtti időből származó adóhátralékok kimutatásának fölterjesztését. A miniszter egvszersmind elrendelte az 1905 évben befolyt állami adókról szóló, valamint az egyes pénzügyigazgatóságok területén a múlt évi adóhátralékokat feltüntető kimutatások fölterjesztését. — Mint illetékes oldalról értesülünk, a pénzügyminiszternek ez a rendelete semmi összefüggésben nincsen azon híresztelésekkel, amelyek szerint a kormány az adók erőszakos behajtását tervezné, hanem a kimutatások bekérése tisztán a kormány tájékoztatását szolgálja.

— **A hortobágyi legeltetés.** A mai tanácsülésen megállapították, hogy a hortobágyra április hó 2-ától lehet a lovakat és 8-ától a szarvasmarhákat kihajtani. A hajtó cédulákat a számvevői hivatal állítja ki.

— **Mi lesz a közgyűlésen?** Mindazon körökben, ahol érdeklődnek a közigazgatás menete iránt, élénk beszélgetés tárgyát képezi az, hogy mi lesz hát tulajdonképen a jövő héten tartandó közgyűlésen? Kovács József polgármester ma úgy nyilatkozott, hogy megelőzőleg semmiféle tekintetben nem igyekszik egységes álláspontra birni a törvényhatósági bizottság tagjait.

— **Új ügyvéd.** Dr. Stark Sámuel, aki joggyakorlatának egy részét Debrecenben töltötte el, Budapesten kitűnő sikerrel letette az ügyvédi vizsgát. Az új ügyvéd Nyiregyháza nyitja meg irodáját.

— **Adomány gyermekórház javára.** A debreceni kölesönös segélyző egyeslet 1000 koronát juttatott el a városi tanácshoz. Az adomány kifejezetten gyermekórház javára szolgál. Mindaddig, amíg ez Debrecenben létesül, a házipénztár kezeli gyümölcsözöleg a tekintélyes adományösszeget.

— **Kivándorlás a megyéből.** Ma néhány napi szünetelés után — ismét ketten kértek az alispáni hivataltól utlevelet. Landemann Ferenc hajdusoboszlói és Zováth Györgyné hajdudorogi lakos számára az Amerikába szóló utlevelet kiadták.

— **Sztrájk kitörőben.** A volt Berger-féle téglagyárban az égető munkások sztrájkra készülnek. A sztrájkot — mint ér-

tesülünk — a jövő héten hétfőn kezdik meg. A téglagyár többi munkásai hétfőn nem lépnek sztrájkba, de ha nem teljesítik az égető munkások kívánságát, úgy ők is sztrájkolnak. Az iparhatóság kísérletet tesz, hogy a munkások és a munkaadók közötti ellentétet békés uton elintézzék.

— **Milyen időnk lesz?** Meteor írja: A Napon tömörült és szóródott foltok látszanak. Egyike az előbbieknél szakadozni is kezd, ami azt mutatja, hogy a változatoság tovább tart és pedig az esőzéshez, még szélesebb jelleg is járulhat hőmérsék süllyedéssel, a 29-iki csomópont hatáskörében, a mely még fagypontra alá is kerülhet ez alkalommal. Március hó még hátralevő csomópontjai 29 és 30 ra esnek, amelyek az egyensúlyi helyzetet, vagyis az állandóbb jobb időt e hónapban már nem egészen engedik érvényesülni. A tavaszi kellemes állandóbb meleg időt április hó van hivatva meghozni és pedig különösen első és utolsó harmadában fog ez kedvezően kifejlődni.

— **Kórházi hírek.** A szerdán reggel öngyilkossá lett Bácsi Sándor 52 éves sorompósrt, ki az ellene folyó vizsgálat miatt akasztotta fel magát, holnap délután temetik a közkórház halottas házából. Varga Albert cserepező inas, ki a Kossuth-utca 11. számú emeletes ház tetejéről leesett és karja, valamint lába eltört, egyre rosszabbul van. Hihetőleg súlyos belső sérülései vannak. — Somogyi Sándor asztalossegédnek, aki a Nagyerdőn melibe lötte magát, ma állapota jobbra fordult s ha komplikáció nem áll elő, úgy rövid idő alatt felgyógyul.

— **A magyar ipar érdekében.** Az osztrák iparcikkek kiküszöbölésére már napokkal ezelőtt mozgalom indult meg a mely az egész országban terjed. A nemes cél érdekében az egész ország ifjusága összefogott a polgársággal. — A magyar védőegyesület keretében most külön ifjusági osztályt alakítottak, amelynek célja a társadalommal a magyar ipart ismertetni. — Az ifjuság sorra fogja járni az összes kereskedőket, hogy felszólítsa őket kizárólag magyar ipari termékek árusítására. Az üzletek kirakataiba pedig azok a kereskedők, a kik a mozgalomhoz csatlakoztak, táblát fognak kitenni ezzel a felirással: Csak magyar árucikkeket árusítunk! — Az ország különböző vidékein fiókosztályokat létesítenek a cél elősegítése érdekében.

— **Eltűnt vinoellér.** Jóna Vincze gyógyáru kereskedő Átkos földön levő szőlőjében volt alkalmazva Rácz József vinoellér, aki vasárnap elment otthonról s azóta nem tudnak róla semmit. Az a gyanu, hogy öngyilkos lett, mivel az utóbbi időben mindig szomorú volt. Az eltűnt vinoellért keresik.

— **A honi iparért.** Az országos Magyar Védőegyesület helyi férfiosztályának megalakítása, a tervezett nagy nemzeti actio módozatainak megbeszélése céljából folyó március hó 31 ik napján d. e. 11 órakor a vármegyeház nagy termében tartatik meg,

— **Az akasztott ember kötele.** Ismeretes, hogy a néphit azt tartja, hogy ha valaki megszerzi az akasztott ember kötelenek egy darabját, szerencsés lesz, mert a kötél darab szerencsét hoz. Ez a babona nem csupán nálunk van, hanem a többi közt Franciaországban is. Eppen ezért nem egy embernek forró vágya, hogy megszerzeze a különös varázserővel bíró kötél darabkát. Természetesen ez nem könnyű dolog, mert csak véletlen alkalommal lehet. Ez a vágya volt Párisban Charles Guissetnek, aki azonban éveken keresztül nem tudott ily kötelhez jutni. A minap végre rámosolygott a szerencse. Henri Durenne nevű barátját látogatta meg a lakásán. Amikor odaért, meglepődve, de örömmel hallgatta, hogy barátja felakasztotta magát az ablakfélfára. Odamenve, barátját még függve találta és körülötte volt a házép. Lassankint elszállingóztak

a bámulók, Guisset magára maradt és ekkor merész elhatározással levágta a halottat és a kötél egy darabját magához vette, majd hogy ott ne érje az esetről már értesített rendőrség, sietve távozni akart a lakásból a szerencsétlenség kitérővel. Amint azonban a lépcsőn lefelé futott, megbotlott, elesett és oly „szerencsésen” gurult le a lépcsőn, hogy nyakát törte és holtan maradt a lépcsők aljában. Ily szerencsét hozott számára az akasztott ember kötele.

— **A tulipán-kert.** A magyar nemzet tulipán kertjében lelkesítő gyorsasággal szaporodnak a szép virágok. Az emberek száz-ezreinek szive melege segíti életre a szép tulipánt s valabáncsör leáldozik a nap s a tulipán összecsukja kelyhét, nemzeti jellel magasztosult képe mindannyiszor sok ezerrel több embernek keblét díszíti. Lelkesedéssel és szeretettel fogadják mindenütt, szívszólójává, terjesztőjévé szegődik mindenki, s nem telik bele nagy idő, hogy a gyönyörű jel szerteszáll az egész országba, megjelenik mindenhol, ahol magyar érzés és magyar szó él, a városokban éppen úgy mint a határszélek elhagyott hegyi községeiben. Mire a tavasz meghozza virágait, a kedves jövevények meglepetve látják, hogy a festett és tűzön át jutott társaik elfoglalták elölük a legszebb helyet: az ember szívet. De talán szépen megfér majd egymás mellett a harmattól öntözött rózsák, s a tüzes zománcu tulipán.

— **Köszönetnyilvánítás.** A polgári takarékos és segélyegylet nagyérdemű igazgatósága által tett 20 kor. adományt, midőn a debreceni református tanítók segélyegylete nevében, ezúton is hálás köszönettel nyugtázom. vagyok Debr. 1906. márc. 29. teljes tisztelettel: Csúrka István segélyegyl. elnök.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy ház. Allandó fényképkészítés a műterem kapubejáratánál levő kiakatban.

x **Régen volt és soká lesz oly kedvező alkalom olcsón vásárolni mindenféle célszerű ajándéktárgyakat, gyermek játékokat és műiparú különlegességeket mint most. Mentse Henrik újdonságok áruhaza teljesen feloszlik Piac és Szent Anna-utca sarkán. a rak-taron levő áruk beszerzési áron alul árusítatnak el. Berendezés és a portálé eladó. 140—x—19.**

x **Asztalosok figyelmébe.** Három éves frészelt díófa deszkák jutányos árban eladó Hajdunánáson özv. Kállay Imrénénel.

x **Elismert legjobb gyártmányú férfi kalapok óriási választékban kaphatók Feketénél.**

x **Nincs többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Iziz hajszesz. Két-három heti használat után a leg-erősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ára csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógyszer-tárában, Piac-utcán.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

A négy évszak.

— márc. 29.

A mai jótékony célu előadást szintén zsúfolt ház nézte végig. Miután a világitás ma intenzívebb volt, mint tegnap, a gyönyörű kosztümök és a tabló is jobban érvényesültek.

A négy évszakban a következő ur-asszonyok, urleányok és urak vettek részt:

Az előképben. Haronások Leindenforst Sándor ur, Illéssy István, Mező Endre, Mátyás László. A teremts anyaga Letzter Józsefné urné, A tavasz nemtője dr. Berger Andorné urné, A nyár nemtője Szentmiklóssy M. ur-nő, A tél nemtője özv. Berger Vilmosné urné. A tél nemtője Kemény Irén ur-nő,

Angyalok Szunyogh Duczika urleány, Kolbenhayer Margitka urleány, Geiger Hilda urleány, Kovássy Eszter urleány.

A tavaszban A tavasz királynője Nedeczky Ferencné urné. A tavasz nemtője dr. Berger Andorné urné. Harmat tündérei Kubay Margit, Uher Amadil urleányok. Rózsák királynő Vargáné Sányi Viola urné. Hóvirágok Somossy Kató, Tóth Annuska urleányok. Fehér orgona Györffi Ilonka, Riekl Anna urleányok. Lila orgona Keresztfalvi Ilona, Zádor Ilona urleányok. Görög nők Zivuska Irén, Zivuska Jolán, Vidovich Georgine urleányok. Sárga ákác Csanak Margit urleány, Almavirág Komlóssy Margit urleány. Barackvirág Komlóssy Elise urleány. Százszorszóp Harsányi Margit urleány. Árvácska Balás Olga urleány. Nefelejcs Beke Ilona, Baróthy Margit, Klebersberg Emma urleányok. Vadrózsák Szalay Mártha urleány. Harangvirág Ozory Vilma urleány. Angyalok Szunyogh Duczika, Geiger Hilda urleányok. Lepkétáncosok Hegadüs Kató, Than Gizike, Than Babuci, Peczki Andrienne, Geiger Magdus urleányok. A királynő testőrsége Kovásznay Marcel, Tassy Zoltán, Riesz Kálmán, Pethő Endre urak.

A nyár n. A nyár királynője Tóthné Mayer Olga urné. A nyár nemtője Szentmiklóssy M. ur-nő, Napsugár Potorán Stefi urleány, Víz-tündér Rózsák Ilona urleány, Egyiptomi arató leányok Vider Erzsébet, Kardos Margit urleányok, Egyiptomi arató fiúk, Mező Sándor, Cseley Andor urak, Pipacsok Donogáa Kató, Bárdos Marcsa urleányok, Buzavirág Zivory Margit, Margitvirág Benyáts Erzsike, Napraforgó Riesz Elise urleányok, rózsátáncosok Kálmáneczhey Kató, Keresztfalvi Berta, Csáky Margit, Török Margit, Eritz Palika, Beke Lilly, Rutter Sarolta, Szabó Anikó urleányok, angyalok Kolbenhayer Margitka, Kovássy Eszter, Racsok Erzsike, Des Combes Gizike urleányok, tenniszesezők Rutter Ilona urleány, Szele Miklós ur, kerékpárosok Göbel Károly, Vinnay Géza, Gyikó Ferenc, Surányi Sándor, Hetey István urak, evezősök Kuthy Sándor, Boros Géza, Mátyássy Jenő urak, a királynő testőrsége Leidenfrost Sándor, Mező Endre, Illéssy István, Mátyás László urak.

Az őszenben. Az ős királynője Goreczky Vilmosné urné, Az ős nemtője özv. Berger Vilmosné urné, A szüret nemtője dr. Kovács Józsefné urné, Egyiptomi nők dr. Lukács Emilné, dr. Langfelder A-né ur-nők, Egyiptomi férfiak Balassa Győző, Szabó Lajos urak, Diána Berzóni Vincéné urné, A hold tündére Potorán Margit urleány, Angyalok Szunyogh Duczika, Geiger Hilda urleányok, Mátyás király Szalay Zoltán ur, dr. Szücs Gézáné, Eckensberger Illy ur-nők, Mátyás király kísérete Perczel Etel, Tomcsányi Mariska urleányok, Bankó János, Herdicska Károly, Egmann Ernő, Horváth Józsefné, Somossy László, Fráter László, Miskolczy Jenő, Szentiványi Miklós, H. Kiss Pál urak, róka vadászok dr. Berenczy János, Padrah Kálmán, Szekér Gábor, Literáty Zoltán urak, Mátyás király apródjai ilj. Szücs Kálmán, Zoltán János, Hetey László urak, az ős királynő testőrei Schenk István, Brenyovszky Gyula, Molnár Kálmán urak, a király páneciós tisztjei Szingli Kálmán, Szadlacsok Jenő urak. Páneciós katonák: Cseley Andor, Kollonay László, Widitzky Buday urak.

A Télben. A tél királynője Tóby Istvánné urné, A tél nemtője Kemény Irén urleány, A hó tündére Demetrovics Ducsi urleány, A karácsonyfa tündére Szunyogh Margit urleány, Szunyogh Ducsi urleány, Karácsonyfa vivő angyalok Kolbenhayer Margit, Geiger Hilda, Kovássy Eszter urleányok, A tánc tündére Rott Erzsébet urleány, A kotilion Péterffy Margit urleány, Ösztendő Szabó Lajos ur, Ujlesztendő Szabó Andorka, Tél apó Szotyori Nagy Sándor ur, Karnevál hercegnő Főthly Frida urleány, Karnevál herceg Külley Béla ur, Bélozó hölgyek dr. Varga Kálmán urné, Kovács Margit, Zivuska Irén, Zivuska Jolán urleányok, Frakkos urak Fisch Ernő ur, Eritz Ernő ur, Tóth Emil ur, Kovács Imre ur, Szücs Kálmán ur, A királynő szánjának kísérői Lederer József Nagy Jenő, Pénzes Gyula, Fellner József,

urak, Bohócok Oláh Barna, Mátyássy Jenő urak. Karnevál vezetői: Perczel Karola és Szakács Ilus urleányok.

Az előadást társas-vacsora és tánc követte a „Bika” szálló disztermében. Az összes szereplők és hozzátartozók kedélyes hangulatban a reggeli órákig együtt maradtak.

Színház. Zene.

Kérelem a színházba járó közönséghez.

(A közönség köréből.)

— márc. 29.

Minden színházba járó embert legjobban bosszant, ha figyelés közben fel kell állani. A debreceni közönség nagyon el van kényesztetve, nagy ur szokásoknak hódol. A ki páholyba jár, az mehet színházba, mikor neki tetszik, ebben senkinek nem fog alkalmatlanságot szerezni. De másként van ez a támlásszékeknél, Nap-nap mellett egyebet nem látunk, mikor az előadás kezdődik, közönség még alig van a színházban, lassan szállingóznak s mikor az előadás már folyik, akkor folyton, de folyton fel kell állani az embernek, mert a későn érkezők ezint követelik helyüket. Nem egy esetben történt már meg, hogy háromszor, négyszer fel kell állani, míg egy sorszék megtelek. A komoly figyelt ezek az eljárások teljesen kihozzák sodrából s néha a legbosszantóbb, hogy épen oly alkalommal történik ez a felállítás, mikor az ember már egész elmerült a darab megfigyelésébe. A közönségnek ez az eljárása nagy figyelmetlenségre vall s méltán illetlen dolog is, valakit élvezetében megzavarni, mikor ezt egy kis jó akaratral el is lehetne kerülni. Kérve kérjük tehát a nagy közönséget, ha már egyszer fizet és mulatni akar, akkor tartsa be a rendes színházi időt s jelenjen meg pontosan. Akkor mindenkinek meg lesz a maga nyugalma s a színházi élvezet is teljes lesz. **K. M.**

* **Leányka.** Verő György kiváló nagyoperettejéből péntek délelőtt tartják meg a főpróbát. — A pompás újdonságnak zenéje több mint bizonyos, hogy minden hallgató emlékezetében meg fog maradni. A pompás zeneszámok legsikerültebbjének szövegét itt közöljük. — Zilahyné asszony énekszámát a következő:

Mint kicsi gyermek indultam utra
Könnyezve szép Frankhon felé.
S Párison átal Versaillesbe jutva
Vittek a nagy Napkirály elé.
Kérde a főlég monddsa leánykám
Hogy tetszik itten udvaromon?
Elbámulék én a pompa láttán
S mondtam: oh nagyon, nagyon!...
De a szívem csak azt sugta jobbotthon.

Igen kedves ez a duette is, melyet Zilahyné és Ternyei énekelnek:

Be szép ország, be szép ország édes Magyarország
Hol az nyalka, hol az vitéz huszárok toborzák
Én is ottan én is ottan kaptam elsőb lóra
Véres karddal, törött karddal szálltam is le rólla.

Margit:

Be szeretnék, be szeretnék én is oda menni
Magyar ifiu magyar vitéz ije mije lenni
Hol az nyalka, hol az vitéz huszárok toborzák
Be szép ország, be szép ország édes Magyarország.

Ketten:

Be szép ország, be szép ország édes Magyarország
Mégis, ha lán rá gondolok, könny öntözi orcám
Tudja isten, tudja isten mi az oka annak
Hogy fél szemem mindig könnyes az szegény magyarnak.

* **Ornagy ur.** Zilahy Gyula egymás után mutatja be az ujdonságokat. A leányka után a vigjátéki személyzet adja elő a kitűnő francia bohózatot, az Ornagy urat. — Ez a szellemes ujdonság a Leányka próbái miatt maradt le a műsorról, de a jövő héten Zilahy Gyulával a címszerepben színre kerül.

* **Magyar nóta és német hercegnő.** Kedves epizódot olvasunk egy müncheni zenelelapból, melynek hőseit az utolsó sorban leplezzük le.

Egy magyar művész zongorázott a télen a főúri körök által rendezett thea-estélyen. A jelenvolt Gizella hercegnő bemutatatta magának a művésznőt és nevét hallva, így szólt:

— „Mi régi ismerősök vagyunk. Ez a bájos művész a multkor igen szép magyar dalt ajánlott nekem, a mit örömmel elfogadtam. Mikor kapom meg a kottákat?”

Ha a művész őszinte lett volna, így kellett volna felelnie:

„Felség! Arra a nótára vessen keresztet, mert azt majd csak dicsőségesen uralkodó unokája fogja látni, minthogy a kiadóm megbukott, a kézirat a csódtömeg közé került s azt onnan hibalszini kevés egy emberöltő.”

Igy felelt volna, — ha őszinte. De úgy vélekedett, hogy a hercegnőt nem lenne kíváncsi a csódtömeg lefolyásával traktálni, miért is úgy vaktában azt felelte, hogy:

„Felség, jövő héten hódolatteljesen át fogom azt nyújtani.”

Persze a művész számított arra, hogy a fejedelmi urnák memoriája jobban igénybe van véve, mint más halandó és így nem fogja észrevenni, ha az eredetileg ajánlott magyar nóta helyett egy más szerzeményt csempész a császári ház elfogadó termébe.

Nekiült tehát és nyolc nap alatt megalkotott egy gyönyörű művet, a „Gizella keringő suitet” — a mit a szerző büszke önértékeléssel nyújtott át.

A hercegnő asszony nagy örömmel fogadta a keringőt, de így szólt:

— Ha nem tudnám bizony, hogy kedves művésznőm ezt a darabot ajánlotta nekem, nem tudnék reáismerni.”

Hanem a keringő annyira megtetszett, hogy a művész parancsot kapott annak orchestrálására, hogy az egész udvar jelenlétében előadható legyen. Határidőt kapott erre: öt napot.

A művész, kit életének egyetlen kegyes hazugsága ily kétségbeesett helyzetbe sodort, fű-fát megmozgatott a partitúra siettetése érdekében. Német kiadó nem mert vállalkozni ily rövid terméssra.

Ekkor a szerző Páris első kiadójához fordult táviratilag, a ki szintén táviratilag azt felelte, hogy a Saharet szerzőjének miadonna kész rendelkezésre áll. A távirati megállapodás után a nyomtatott partitúra 5 nap múlva az udvari karmester poleán feküdt.

Azóta a gizella-suite az ország minden városában (t. i. Németországban) ismerős lón. Az eset hősnője: zenedékn tanárnője Pavelko Jolán.

* **Palotás tánc.** A legszebb magyar uritáncot, a palotást ébreszti életre Alföldy Károly, midőn annak gazdagon változó rhythmusára igen kedves, pezsgő muzsikált komponált és a táncnak leírását, több ábrával magyarázva is hozzáfűzi. A félszeg, frivel mozdulataival betolakodó idegen táncok visszahatása alatt a nemzeti szépség kezdi felismerni ama gyönyörű magyar táncok szépségeit, melyeket már-már elfelejtettünk. Holott, ha a világ összes táncait összehasonlítjuk is, azoknál méltóságtelesebbet, esztetikailag is létjogosultabbat alig találunk. Ideje, hogy felelősségünk vétkes megtévedéséből és salanjainkba visszahívjuk a palotásnak száműzött, nemese mozdulatait. A ciszósan kiállított, címlapján stílszerű magyar táncosok táncosoporiót mutató hangjegy, a tánc leírásával együtt Csáthy könyv- és zeneműkereskedésében kapható.

MŰSOR:

Vasárnap, ápr. 1. délután „Sárga csikó” népszimfonia. Bérletszűnet.

Este: „Dráma a tenger fenekén” látványosság. Bérletszűnet.

TÁVIRATOK.

Hó és fagy.

Magyarkanizsa, március 29. Ma virradóra erős fagy volt. A virágzó gyümölcsfákban a fagy kárt okozott.

Kézdivásárhely, márc. 29. Kézdivásárhelyen és vidékén tegnap egész délután esett az eső és azután havazás állott be, mely egész éjjel tartott. — Most vastag hó réteg borítja a földet. A levegő nagyon lehűlt.

Anarchista-mozgalom.

Odessza, márc. 29. Nyolc felfegyverezett anarchista behatolt egy itteni irodába és 2000 rubelt követelt. Midőn azt megtárgyalták, a pénztárt ki akarták rabolni. Midőn azonban egy alkalmazott rájuk sűtötte fegyverét, elmenekültek. Az utcán a rendőrök hármát közülök elfogtak. A postahivatalnak azt a részét, a melyen a pénzforgalmat bonyolítják le, rendkívüli intézkedésekkel védik.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, márc. 29.

(Déli zárlat.)

Buzakinálát és véselkedv mérsékelt. Kedvezőbb irányzat mellett 16 000 méter-mázsa került forgalomba változatlan árák mellett. Egyéb gabonanevek közül tengeri rozs tartott, zab és árpa változatlan. — Idő: szép, de hideg.

Buza áprilisra	16.40—42.
Buza májusra	16.38—40.
„ októberre	16.38—40.
Rozs áprilisra	13.54—56.
„ májusra	13.42—44.
Zab áprilisra	15.54—56.
„ októberre	12.40—42.
Tengeri májusra	13.36—38.
„ júliusra	13.56—58.
Repce augusztusra	27.70—90.

Törvénykezés.

§ **Bubics püspök fosztogatói.** Abban a nagy feltűnést keltő bűncselekményben, amely László Fülöp fővárosi vaskereskedő és Hajnóczy József állítólagos hírlapíró ellen indult meg Bubics Zeigmond kassai püspök megkárosítása miatt, — a nyomozat eddigi adatai szerint — a két letartóztatott terhelt bűnsége megállapítható nem volt s ezért dr. Bakonyi vizsgálóbíró el is rendelte ugy László Fülöpnek valamint Hajnóczy Józsefnek azonnali szabadlábra helyezését. Minthogy a vizsgálóbíró ezen határozata ellen az ügyész ség felfolyamodást jelentett be, a két terhelt szabadlábra helyezése tekintetében a vádtanács döntése volt szükséges. Dr. Makucz bíró, mint előadó, áttanulmányozva az ügy iratait, az azokhoz másolt leveleket, nyugtákat, közjegyzői okiratokat és a kir. ügyészség írásba foglalt felfolyamodási indokait, a vádtanács ma délután egy órakor tartott ülésén terjesztette elő referációját. A vádtanács hosszas tárgyalás után megváltoztatta a vizsgálóbíró határozatát és László Fülöp valamint Hajnóczy József letartóztatását továbbra is fenntartotta.

Szerkesztői-posta.

D. G Nem tudjuk való-e, vagy csupán szenczió hajhászata a sajtónak az a hír, hogy a tulipánjelvények Bécsben készültek. — Mindenesetre jobb lett volna hallgatni a dologgal, mert az illető lap nem tett lármájával hisznot az ügynek, sőt felekezeti egyoldalúságot sejtet az által, hogy a magyar főrangú hölgyek akciója ellen tör. Ne tessék törödni ilyesmivel, annyi bizonyos, hogy ezental magyar lesz a tulipán és a magyarság érdekeit fogja szolgálni. Pártoljuk a honi ipart és jusson eszünkbe a költő szava:

„Csókold meg azt a tiszta két kezét,
Melyet a munka így megkérgesett.

E kéz az, mely fészket rak a családnak
Ez, amelyet a szegények áldva, áldnak.
Ez gyógyít, hol szenvedők sebe vérez,
Ez fordul — összetéve — Istenéhez,
E kéz, mikor veszélyben van a hon,
Ott tapad meg a kardmarkolaton;
S az ellenségnek ez az ősi kard
Vérrel írja fel: Ne bánts a magyart!”

T. G. B. 1) A szomszéd-telekre néző ablak befalazását a szomszéd csak abban az esetben követelheti, ha erre a tulajdonos jogát korlátozó szolgálmi joga van. Az erre vonatkozó kérelem a bíróság előtt érvényesítendő 2) A sajtó termelési boris, ha azt a termelő bepincézés nélkül a szőlőből el nem adta, illetve más közszébe el nem szállított, a boritaladó tárgyékepezi. 3) Nem tudjuk.

Városi Színház.

Bérlet 150. szám (C)

Péntek, 1906. évi március hó 30-án:

Itt először:

LEÁNYKA.

Daljáték 3 felvonásban.

S Z E M E L Y E K:

Apafy Mihály, Erdély fejedelme	Perényi J.
Anna, fejedelem asszony	Sz. Gárdonyi
Teleky Mihály, kancellár	Deési Alfréd.
Margit, leánya	Zilahyné S.
Thököly Imre, magyar levente	Ternyei L.
Daczó Bözse	Sz. Pozsonyi.
Bojthos Zuzsa	Radó Anna.
Piros Agnes	B. Koppán M.
Vicomte du Lormier	Krasznai E.

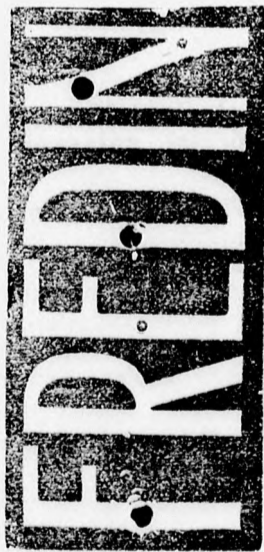
Habakuk mester, udvari predikátor — — — — Polgár S.
Hoppmester — — — — Sarkadi V.
Ludmilla, Margit vénasszonya Fóthy Frida.
Holnap, szombaton, március hó 31-én:

LEÁNYKA.

Daljáték.

Csak

Selle és Kary

legjobb

tisztító-szerét

vásároljuk minden finom lábelire.

Sárga és Fekete.

Kiváltképen ajánlatos,
Boxcalf, Oskaria, Chevreaux és Lakk-lábbelike.

Bécs, XIII.

Sérvben szenvedők!

Keleti féle

legújabb találmányu cs. és kir. szab; sérvkötő pneumatikus gumi-pelottával, a legtökéletesebb a maga nemében!

A legrégibb és legnagyobb sérveket fájdalom nélkül visszatartja!

Árak: egyoldalu 12 kor, kétoldalu 24 kor.

Számtalan elis nőről levél bel és külföldi leghíresebb orvosoktól és szaktanároktól!

15 év óta fennálló testgyógyászati műintézetemben egy főorosi gyakorló szakorvos állandó felügyelete mellett a legtökéletesebb technikai kivitelben, a legolcsóbb árak mellett készülnek.

MŰLÁBAK és MŰKEZEK
amputáltak részére.

Mellfuzok és egyenestartók ferdén nőttek részére.

Járó és támgépek csont- és ízület tuberkulotikus, angolkeros, rheumás, elgörbült betegeknek.

Haskötők, gummi-görceaér harisnyák. (Hölgyeknek női ki-vo'galás.)

Szegényeknek részletfizetések megengedése szerint. — Kérjen ingyen és bérmentve 3000-nél több ábrával ellátott — nagy képes árjegyzéke.

Keleti J. orvosi műszergyáros BUDAPEST, IV. ker. Koronahercegu. 27/3

a főtisztelendő szervita rend zárdá palotájában. Gyar. Bpest. Központi városház Alapított 1878

A közelgő tavaszi évad alkalmából van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmét felhívni a 20 év óta legmegbízhatóbbnak bizonyult mindennemű konyhakerti, virág-, valamint fűmagvaimra.

Ugyazsint én állandó nagyválasztéko: tartok frissen levágott mindenfaj elővirágból, melyek egyes szálabban, vagy megrendelésre készítek ezekből menyaszonyi mell és minden alkalmi csokrokat, valamint sirkoszorukat.

Saját termésti nyiló virágok és dísznövényeim a legszebb kivitelben ajánlhatom mélyen tisztelt vevőimnek melyek ugy a Kossuth-utcai üzletemben mint a Ferenc József uti kertészeti telepemen, óriási választékban állanak rendelkezésre a lehető legolcsóbb árak mellett.

Megrendelések vidékre is a leggayobb pontosággal, legszebb kivitelben a kívánt időre szállíttatunk.

Részletes képes árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Tömeges megrendelést kér

kiváló tisztelettel

PACZELT JANOS

mag- és virágkereskedés Debrecen, Kossuth-utca.

Keil-lakk

legkitünőbb mázólo-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs keménypadló számára.

Keil-féle „Giasu“ fénymáz 90 fill.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fill.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Borsos Kata cégnél DEBRECZEN.

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-u. fiókja

Alaptőke 15,000,000 kor. Budapest, V., Nádor-utca 18. Tartalék 2,225,000 kor. Sürgőncim: Nádor utcai Hazai Bank. Telefonszám: 86-01.

Biztos tőkebefektetés és legolcsóbb sorsjegyek

a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület új nyereseménykötvényei.

Az első ciklusban évenként háromszor június 5. október 5. február 5

300.000

600.000

300.000

koronás funyeremények

40 000 és 20 000, 50 000 és 20 000, 40.000 és 20 000

koronás melléknyeresemények kerülnek sorsolásra.

Egyévi nyereseményösszege:

1.571.000 korona.

Minden egyes sorsjegy okvetlenül kisorsoltatik.

A nyeresemények főösszege:

32,221.300 kor.,

a törlesztési huzások főösszege:

36,938.750 kor.

mind az öt ciklusban.

A vevőnek a rendkívül előnyös nyereseményhuzásokon való játék csak a vételár kamaiba kerül, mert a legkisebb nyeresemény és a törlesztéses huzásnál sorsolt nyereseménykötvényi járó nyeresemény-szelvény árfolyamértéke jóval több, min a sorsjegyek mai ára. Minden egyes nyereseménykötvény, illetve a kötvény kisorsolása esetén az arra kiadandó nyeresemény-szelvény az összes nyereseményhuzásokon végig — tehát 70 éven át — játszik, e szerint többször is sorsolható nyereseménnyel.

A nyereseménykötvényeknek bizosítékát az államnak, városoknak és községeknek nyújtott kölcsönök képezik és a törlesztések, valamint a nyeresemények pontos kifizetéseért a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület összes vagyonával külön is kezkesedik. Ezeket a nyereseménykötvényeket adjuk:

a) készpénzfizetésre a mindenkori pontos napi árfolyamon darabonként 20 korona foglalót kikötve. A sorsjegyekre kívánatra igen jutányos feltétele, mellet megfelelő előleget nyújtunk.

b) az 1883 XXXI. t. c. értelmében kiállított részletvekre **18 havi 10 koronás, vagy 32 havi 6 koronás részletre.**

1906 március hó 15 ig beérkező rendeléseknél intézetünk ezeken az áron árfolyamemelkedés esetén sem változtat.

Már az első részletnek posta utalványon való beküldése után megküldjük a sorsjegyek sorozatát és számát tartalmazó törvényesen kiállított részletivet, melynek alapján a vevő azonnal megszerzi a kizárólagos játékjogot.

a) Készpénzfizetésre:

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utcai fiókja, Bpest, V., Nádor-u. 18. Sziveskedjenek részemre a napi árfolyamon számítva készpénzfizetés ellen darab Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületi nyereseménykötvényt küldeni. Mai postával küldök Önöknek foglalóul darabonként 20 koronát azaz összesen koronát, míg a hátralékos összeget sziveskedjenek utánvétellel beszélni.

folyószámlán hitelezni.

Kelt

A megrendelő neve:

Pontos lakáscíme: (olvasható aláírás.)

Megrendelési-jegy:

b) Részletivve:

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utcai fiókja, Bpest, V., Nádor-u. 18. Megrendelek Önöknél a prospektusukban foglalt feltételek szerint az 1883: XXXI. t. c. értelmében kiállítandó részletivve darab Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületi nyereseménykötvényt. A vételárát darabonként koronás havi részletben fogom törleszteni. Az első részletet összesen kor. ma postautalványon küldtem címükre.

Kelt

A megrendelő neve:

Pontos lakáscíme: (olvasható aláírás.)

Hirdetések
művészi illusztrálása,
szövegezése,
eredeti tervezek ki-
dolgozása és efole-
ges költségvetések
teljesen díjtalanul.

JÓ REKLÁM BIZTOS SIKER

GOLDBERGER AY.
BUDAPEST, N. VACSI-UTCA 20. — HIRDETÉSI IRODA.

MAGYAR
állam vasutak
menetrendje
1905. október hó 1-től.

Debrecenből indul:		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	46
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8	30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	25
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	d. u.	6	55
Csak Szatmárig teher v. sz. sz.	este	8	24
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	11
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8	51
Miskolc—Kassa felé — — —	este	7	17
Szerencs—S.-A.-Ujhely-Kassa f.	d. u.	4	36
m. á. vasutól	reggel	5	35
vásártérről —	reggel	5	44
m. á. vasutól	d. e.	8	09
vásártérről —	d. e.	8	16
B.-Boszörmény	d. u.	11	11
B.-Sz. Mihály	d. u.	11	20
felé	d. u.	4	41
m. á. vasutól	d. u.	4	54
vásártérről —	este	7	—
m. á. vasutól	oste	7	07
vásártérről —	reggel	4	35
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4	56
F.-Abony felé vásártérről —	d. u.	4	56
O.-Kócs—Polgárfelém. á. v.-tól	d. u.	5	16
O.-Kócs—Polgárfelé vásártérről	d. u.	9	35
Derecske—N.-Léta felé — — —	reggel	4	51
Derecske—N.-Léta felé — — —	d. u.	4	51
Szestre érkezik:			
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35
Budapestről Debrecenbe indul:			
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15
Debrecenbe érkezik:			
Budapest felől (személyvonat)	d. u.	8	29
Budapest—Nagyvárad f. gyors	este	6	40
Budapest—Nagyvárad felől —	éjjel	2	24
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	2	29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	57
Szatmár—M.-Szigetéről — — —	d. e.	4	31
Csak M.-Szigetéről (gyorsvonat)	d. u.	10	11
Csak M.-Szigetéről — — —	este	6	43
Szatmár felől — — —	este	8	04
Kassa—Miskolc felől — — —	d. e.	8	19
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	este	11	31
vásártérre —	reggel	7	33
mávasuthoz	d. e.	7	40
vásártérre —	este	6	22
vásártérre —	este	6	28
vásártérre —	d. u.	8	29
mávasuthoz	d. u.	8	35
F.-Abony felől vásártérre —	d. u.	7	44
F.-Abony felől m. á. vasuthoz	d. u.	7	54
O.-Kócs—Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25
O.-Kócs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	5	35
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7	15
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	8	13

Legelő.

Szatmár sz. kir. várostól bérelt **1160 hold** kitünő legelőnkből még **100—200 holdat** olcsón bérbeadunk.

A legelő Szatmár város határában, ország ut mellett fekszik, villamos vonat megálló helylyel bir és kutakkal el van látva.

Neuschloss Testvérek Szatmár.

Okvetlen rendelje meg!

Olvasta már

BUDAPEST ÉJJEL

cimű szenzációs könyvet?

A vaskos díszes kiáll. Ezen mű első kiadása pár Irta: **Benedek László** társu kötet ára 3 korona. **hó alatt teljesen elfogyott!** (Adrien.)

MOST JELENT MEG A MÁSODIK KIADÁS,

mely az összeg előleges beküldése „BUDAPEST ÉJJEL” kiadóhivatalában, vagy utánvét mellett megrendelhető a **Budapest, IV., Veres Pálné-utca (Zöldfa-u.) 16 d.**

Képek az éjszakából:

Tartalom: Hogy születik a bűn. — Gondos nevelés. — Mari. — Mari elbukik. — A család. — Mariból Ella lesz. — Bűn útján. — Fokról-fokra. — Aki valóban szeret. — Egy sz. — Apró éjjeli mesék. — A zsoke. — Mesterséges botrány. — A ni felesleges. — Nap-pali Pali. — Ida. — Kedélyes kocsikázás. — A zsúr. — A tisztesség kérdése. — Tiszta szerelem. — Az utca. — Szerelem? — Páriák. — Lilly csókja. — Tárcanyag I. Asszony-természet. — II. Asszonyenergia. — Az illúzió.

A szerző élénk színekkel és megfigyelő képességgel festi a fővárosi társadalmat s annak kinövését — az erköcsi dekadenciát.

Leírja az örökös érdekből való versengést a legszentebb emberi érzelm: a szerelem körül.

Leírja a tipikus szegény leány bukását és azt, hogy hogyan ér el a fordulóponthoz midőn a bukásra határozza el magát. Es hogy milyen élete van a bűnös leánynak erköcsi súlydése után.

A szerző ennek okát keresi és rámutat arra a tényezőre, mely ebben az igazi bűnös. Több tárcacikket, társadalmi rajzot és egy kis regényt tartalmaz a kötet, melynek minden sora erős, de igazságos naturalista tollról tesz tanúságot.

Ő Császári és Királyi Fensége néhai József főherceg is megrendelte a könyvet és a szerzőjéhez a következő sa-játkezüleg írt levelet intézte:

Fiume, 1904. I. 22.

Tisztelt Uram!

A „Budapest Éjjel” című mű hirdetéséből feltűnt nekem annak emberbarátai célja és azonnal megrendeltem.

Átolvasása meggyőzött arról, hogy vonzó iránylyal mélyen lélektanilag átgondolt eszmékkel eszeteletik az erköcsi súlydés szép fővárosunkban és hogy a sorok között rejlik azon nemes czél, mely ezen fáj-dalom, oly nagyon is elterjedt bűnös bukásnak elejét vegye, a mi kivált a mostani regényirodalom frivol irá-nya mellett, nagyon dícséretre méltó. Kellene ezen kezdett pályán tovább haladnia és biztos lehet, hogy szá-m-talan szerencsétlent megmenthet erköcsileg.

Kiváló tisztelettel

József főherceg s. k.

A mű ezen levél eredeti fényképmásolatát (facsimiljét) is tartalmazza.